

בעזה"ה

קונטרס

אמירה נעימה

דברי תורה

שנשמעו מאת

כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א

שבת קודש

פרשת בהעלתך

תשפ"ד לפ"ק

יצא לאור ע"י

מכון מל אורות

להוצאת ספרי רבוה"ק מסקאליע

שנת תשפ"ה לפ"ק

**קונטרס זו וכל ספרי רבותינו הק'
ניתנים להשיג**

בבית המדרש בית יצחק סקאליע
1335 - 48th Street
Brooklyn, New York, 11219

(718) 686 - 0543

בעזה"ת

שבת קודש פרשת בהעלתך תשפ"ד לפ"ק

קידושא רבה

לכבוד שבע ברמות של החתן משה הלל באדענשטיין הי"ו

במדרש (ויק"ד ל"א ז') ויעש לבית חלוני שקופים אטומים, שקופות אטומות היו, מקטינות מבפנים ומרחיבות מבחוץ כדי להוציא אורה לעולם]. ופירש הבחיי (פתיחת בהעלתך) שהיא צורת ה', רחבה מבפנים למטה פתח גדול, וקצרה למעלה שהיה בחוץ.

ואם כן לפי זה, ה' יתירה של בהעלותך רומזת גם כן על אותן החלונות של מקדש שהיו בה' כדמות אריה רחב למטה וקצר למעלה [ועל דרך שכתב הרמב"ם (הלכות בית הבחירה פ"ד ה"ט) ההיכל היה בניינו רחב מלפניו וצר מאחוריו כמו ארי], ולכן נקרא בית המקדש אריאל (ישעיה כ"ט א').

ולכן במזמור למנצח בנגינות מזמור שיר (תהלים ס"ו), שהיתה מצויירת כמין מנורה, יש בה אותיות מנין ארי"ה [והוא רמז נפלא ונורא. ובפרט לפי מה דאיתא בספ"ק (של"ה הק' נשא, חלק תואר אור)

וידבר ה' אל משה לאמר, דבר אל אהרן ואמרת אליו בהעלתך את הנרת אל מול פני המנורה יאירו שבעת הנרות. פירש"י בהעלתך, על שם שהלהב עולה כתוב בהדלקתן לשון עליה, שצריך להדליק עד שתהא שלהבת עולה מאליה, ועוד דרשו רבותינו מכאן, שמעלה היתה לפני המנורה שעליה הכהן עומד ומטיב.

והעירו המפרשים דהוה ליה לכתוב בעלותך, ומדוע הוסיפה התורה הק' אות ה'. ועוד העירו, מדוע היו צריכים למעלה לפני המנורה, הלא גובה אדם בינוני הוא ח"י טפחים, וכך היתה גובה המנורה.

ובספ"ק מגלה עמוקות בפרשתינו עמד ליישב שתי הערות הללו וזל"ק, יש לדרוש, שרמז בה' יתירה, על דרך שאמר במדרש רבה (ט"ו ז') כחלונות לא כתיב רק כהחלונות, לומר שהיו צרים מבחוץ ורחבים מבפנים [וכדאיתא

שצורת המנורה כללה כל העולם כולו].

היא ה' עילאה, וסימן אל"ף בי"ת אלף בינה, שדרשו הני דרדקי (שבת קד.) בבי מדרשא שאפילו בימי יהושע בן נון לא איתמר כוונתיהו, רצה לומר אל"ף בי"ת, בי"ת ראשון הוא בינה מסטרא דמשה, שנמסרו לו מסיני נ' שערי בינה.

ולכן אמר כפל בוו הפרשה, דבר אל אהרן, בזה הדור, ואמרת אליו, ברמז כי דבור לאכרזא ולארמא קלא עתה לפי הזמן, ואמר לדורות, שהוא בסוד כמו שנאמר (שמות י"ז י"ד) ושים באזני יהושע.

זהו שאמר ה'רגני נא ה'רוג [יש בראשי תיבות ב' ההי"ן] ואל אראה ברעתי, לא אמר ברעתם, כאן רמז קא רמיו, בית ראשון עמד ת"י, כי זה ר"ע ת"י, כי בה' ראשונה עמד בית ראשון, ומשה ידע שעל כרחו ימות במדבר, שאם לא ימות במדבר אזי ישראל יאבדו, ועתה כלה חמתו בעצים, זהו שכתוב הרגני נא, לפי שעל כרחו אני הרוג במדבר, לכן יהיה עתה.

לכן אמר לשון בהעלותך, רמזו על מעלה שהיתה בשעת בית המקדש, אבל עתה לא היה צריך למעלה, כי גבהו של אדם בינוני ח"י טפחים וכו', שהיתה המנורה גם כן ח"י טפחים וכו'.

זהו שאמר, המקנא אתה לי, שהיו אומרים משה מת ויהושע מכניס, ולפיכך שמח משה, לכן חרב בית ראשון, שהיה מכחו של משה, עכל"ק.

לכן אמר ויעש כן אהרן, דייקא הוא עשה כן שהמנורה היתה של ז' קנים, אבל בימי שלמה היתה כלולה מעשר, דהיינו ז' פעמים י', ועקר ע' אומין, אבל בימי משה לא עקר רק ז' אומין.

והדברים נפלאים, ששתי בתי המקדש כנגד שני ההי"ן, והטעם שבתי מקדשות כנגד ההי"ן משום שאות ה' מורה על חלונות בית המקדש, שהיו שקופים אטומים.

אבל בימי שלמה שהיתה סיהרא באשלמותא וכו', כל ע' אומין אתברו משולשיהון, ואם כן באות ה' מורה על ענין חלונות שהיו שקופין אטומים.

גם רמז בה'עלותך את הנ'רות, על ב' ההי"ן, שהם ב' מקדשות, בית ראשון

העולם בגשמי, על דרך החלון של תיבת נח, וקיום העולם ברוחני, על דרך החלון של יוסף הצדיק.

ובזה יש להבין יותר הטעם שבית המקדש הראשון נחרבה, דהנה בבית ראשון היתה אש המזבח רבוצה כארי (יומא כא:). אמנם בתיבת נח איחר נח מזונותיו של ארי והכישו הארי (רש"י בראשית ז' כ"ג, ד"ה אך), וכיון שהכישו הארי, ואם כן היה פגם בענין החלון של נח, שכנגד ה' הראשון הה' של בית ראשון, ובכך נחרבה.

ובימי בית שני היה נס חנוכה, אשר גם הוא מורה על ענין החלון, כי בנס חנוכה היה העמידה בנסיון ברוחניות, והיא שנותנת כח לבני ישראל בכל הדורות, לעמוד בנסיונות ברוחניות, כנגד בית שני, וכנגד אות ה' השניה, ודו"ק היטב.

לכבוד השמחה במעוננו. הנה,

כאשר זוכים ששני

אברכים שבמקום הקדוש שלנו משתדכין, אשר שניהם זכו להתגדל במקום קדוש זה מילדותם, ועד שנתגדלו, והגיעו לזמן הזה להשתדך

ואיתא בספה"ק זרע קודש (נח) חלו"ן רומז להשפעת השי"ת ממדת נ'וצר ח'סד ל'אלפים. ובהו יובן יותר שבית המקדש משפיע לעולם דרך החלונות.

והנה, בתולדות דברי ימי העולם, החלון הראשון שאנחנו מוצאים בתורה הק', היא החלון של התיבה שעשה נח. ויש לומר שגם ענין חלון התיבה של נח, היה על דרך החלונות של בית המקדש, כי תיבת נח היתה בנין קדוש, שבה היתה תלויה קיום הבריאה כולה.

עוד מצינו חלון בנסיונות של יוסף הצדיק, שאמרו חז"ל (סוטה לו:): שעמד בנסיון על ידי שנראית לו דמות דיוקנו של אביו בחלון, והיינו כח קיום העולם ברוחניות, דהיינו עמידה בנסיון, שגם הוא תלוי בחלון.

ונמצא שקיום העולם בגשמיות וברוחניות תלוי בחלון.

ושפיר יש בפסוק בה'עלתך את ה'נרות, יש כאן שני ההי"ן, להורות שעל ידי בית ומקדש ומנורה, אשר המנורה כוללת כל העולם כולו, יש שני חלונות, קיום

יחד, הרי מקימיים בזה ואהבת לרעך כמון (ויקרא י"ט י"ח) באופן מעולה, ובפרט ששניהם נתגדלו כאן, ויונקים מעץ החיים של אא"ז זצוק"ל.

אא"ז זצוק"ל היה מתפלל שחרית עשר דקות אחר שעה שבע בבוקר, והם היו מהעשרה ראשונים, אבל כבר משעה שש וחצי למדו דף היומי, כי ידעו שכדי שיגיעו לאיזה דרגא, צריכים ללמוד תורה, ובכן למדו הדף היומי.

ואבותם, הרב אשר לעמיל ז"ל, והרב אברהם ז"ל, משנת תשל"ט, היו הם העמודים של בית המדרש. ואני נתביישתי, איך אהיה מנהיג בעד אברכים חשובים כאלה. ואז היה כאן גם להבחל"ח הרב פינחס גועז הי"ו.

הם היו חסידים אמיתיים, לא היו רק תמונה או צורה של חסידים בלי פנימיות, אלא היו חסידים אמיתיים וחסידים בפנימיות ובאמונה, וכך הדריכו בניהם, הרב יעקב והרב גדליה להיות חסידים אמיתיים.

וכשנכנס אלי הרב אשר לעמיל כשכבר חלה החולי שהיה עתיד להסתלק בה, ורציתי לשאול אותו איך שהוא מרגיש, לא רצה לדבר מזה כלל, כי אמר שבא לדבר איך שנחלק הירושה. ופעם נגש אלי בערב שבת קודש, ואמר לי שהוא רוצה לקבל קבלה חדשה בעבודת ה', ושאיני לו מה שיקבל.

נקח לדוגמא דבר אחד, כשהיה אא"ז זצוק"ל נכנס לבית המדרש לקבלת שבת, כמעט שהיה הבית מדרש עדיין ריק מאנשים, ואא"ז זצוק"ל נכנס כשפניו בוערים באש להבה, והיה הטלית על כתפו, והיו מפריד הציציות, ואז היה נכנס לתוך חדרו הפרטי - קודש הקדשים שלו - מתוך דביקות, והיה מביט על צפורניו, וכל מה שהיה עושה שם להתכונן לקבלת

וכן הרב אברהם לפני פטירתו של אא"ז זצוק"ל נפגש את בדרכו בחזרה מהמקוה ברחוב 46, ואז שאל אותי, 'וואס קען מען טוהן צו ראטעווען די רבי?', אשר אז היו חיי אא"ז זצוק"ל תלויים על כחוט השערה.

שבת, עד שיצא מחדרו הקדוש ונגש אל העמוד לומר הודו. ואחר כך היה מקבל שבת לפני העמוד.

בישראל. וכמו שיש לנו עכשיו החתן החשוב שהוא מתמיד עצום וירא ה', והכלה שהיא אשה צנועה וכשרה.

וברוך ה' הנוסח של הודו נשאר אצלינו, ולא רק החיצוניות, אלא גם הפנימיות של הודו. ואחר כך מתפללים קבלת שבת והלכה דודי, עם הנוסחאות והניגונים של אא"ז צוק"ל.

והם למדו מהוריהם הרב גדליה יוסף והרב יעקב, שהם למדו מהוריהם, הרב אשר לעמיל והרב אברהם.

ואלו הן השתי שבתות, שבת חתן ושבת כלה, ששבת כלה היא כשהשלהבת עולה מאליה.

ואולי נוכל לומר, אין קבלת שבת כמו שיש אצלינו בכל העולם כולו, וכאשר שמעתי כמה וכמה פעמים, מכמה אנשים חשובים שנקלעו להתפלל קבלת שבת בבית מדרשינו

ובכן אמרו חז"ל (שבת קיח:) אלמלא שמרו ישראל שתי שבתות כהלכתן מיד היו נגאלים. ולענינינו, על ידי שתי שבתות הללו, נוכל לזכות לגאולה וישועה בכל הענינים. ויש לומר שהשתי שבתות, הם כנגד שתי ההי"ן, כנגד בית ראשון ובית שני.

ובודאי החתן מתמה, מדוע אני מדבר מאבותיו, ומזקיניו, הלא אני צריך לדבר ממנו. אלא שכתב רש"י בפרשתינו שאהרן היה מדליק את הנרות עד שהיתה השלהבת עולה מאליה.

והשי"ת יעזור שכל אחד הנמצא כאן יזכה לשמחה ועוד שמחה ועוד שמחה. שיהיה שמחה של ברית מילה, ואחר כך שמחה של בר מצוה, ושמחה של חתונה ושבעת ימי המשתה, וימלא ה' כל משאלותינו לטובה, ובא לציון גואל במהרה בימינו, אמן.

כן הרב יעקב והרב גדליה מחנכים בניהם, ואוחזים האש סמוך להנה, ועד מתי צריכים להחזיק שם האש, עד שתהא השלהבת עולה מאליה, דהיינו שהילדים בעצמם מוכנים להקם בית

סעודה שלישית

שבע ברכות של ההתן משה הלל באדענשטיין הי"ו

ועניות לא היה להבעש"ט הק' מאומה לערוך סדר, לא יין לא מצה ולא מרור, ומן השמים נסתבב שהגיעו זוג חשוכי בנים ממעזבוז לקאנסטאטינאפל עם כל צרכי החג, אך הבעש"ט לא ראה זאת ברוח קדשו, משום שמרוב צער, לאותו מינוט ולאותו רגע נסתלקה הרוח הקודש של אא"ז הבעש"ט זצוק"ל, והוא לא ידע שמגיע אל ביתו עגלה מלאה כל צרכי הפסח (עי' כל הסיפור באריכות, בקונטרס אמירה נעימה לחג הפסח). והיה אא"ז מדגיש, שזה היה רק לאותו זמן קצר, נסתלקה רוח קדשו של הבעש"ט.

ועל דרך זה כתב כאן רש"י, לא תחשבו שח"ו אהרן הכהן נפל ממדרגתו, כשראה חנוכת הנשיאים, אלא חלשה 'אז' דעתו, רק אז, לאותו מינוט ולאותו רגע, היה לאהרן הכהן חלישות הדעת, אבל לפני אותן רגעים של חלישות הדעת, אהרן הכהן נשאר אהרן הכהן בשמחה ובגדלות מדרגתו, וק"ל.

אופן ב. הנה, בספה"ק האריכו הרבה במעלת המנורה.

ובספר באור החיים (להגר"ח א' ערלאנגער

וידבר ה' אל משה לאמר, דבר אל אהרן ואמרת אליו בהעלתך את הנרת אל מול פני המנורה יאירו שבעת הנרות. פירש"י בהעלתך, למה נסמכה פרשת המנורה לפרשת הנשיאים, לפי שכשראה אהרן חנוכת הנשיאים חלשה אז דעתו, שלא היה עמהם בחנוכה לא הוא ולא שבטו, אמר לו הקב"ה, חייך שלך גדולה משלהם שאתה מדליק ומטיב את הנרות. בהעלתך, על שם שהלהב עולה כתוב בהדלקתן לשון עליה, שצריך להדליק עד שתהא שלהבת עולה מאליה וכו'.

ועלה ברעיוני בשעת קריאת התורה לפרש מה שכתב רש"י 'חלשה אז דעתו', על פי מה שהיה אא"ז זצוק"ל באחרון של פסח המעשה של אא"ז הבעש"ט זצוק"ל. ותוך הסיפור, היה תקופה שאא"ז הבעש"ט גלה לעיר קאנסטאטינאפול, בתקופה שעל ידי שיקבל על עצמו גלות, יתנו לו רשות מן השמים לנסוע לארץ ישראל ולהפגש עם האור החיים הק' ולהביא הגאולה שלימה.

אמנם בהגיע חג הפסח, מרוב דחקותו

ז"ל) מאריך על פי הקדמות הקדמונים, לבאר איך שמנורה כנגד כל העשר ספירות בקוין ועיגולים, וכנגד י"ב גבולי אלכסון, באופן שהמנורה ממש כוללת כל הבריאה כולה, עייש"ה. ויש לדעת מדוע כלי מנורה הוא כל כך עיקרי ומרכזי בכל הבריאה כולה.

הנרות, ולא לעשות המנורה, ואלו הציוויים שייכים לבוני ועושי הכלים, באיזה אופן יש לעשות המנורה.]

והנראה, דהנה מנורה רמז לשכינה הקדושה בחינת רחל.

[כוונתו בזה שבכל עולם יש בחינת זעיר אנפין ובחינת מלכות, ומלכות נקראת רחל. ובעולם האצילות, הזעיר אנפין משפיע לרחל, כי המלכות כשלעצמה אין לה אור, אמנם היא מקבלת הארה מזעיר אנפין ב' מדותיה, שהם הז' החסדים בתוך כליה. ועל ידי זה רחל משפיעה לעולמות שלמטה ממטה, עד מלכות דמלכות דעשייה.

ועל כן בלילה יורדת רחל ממלכות דאצילות להיכל קודש הקדשים של עולם הבריאה, ליתן טרף לביתה וחוק לנערותיה, היינו להשפיע לשאר העולמות (עי' ע"ח שער הכללים פרק י"ב).

ואולי יש להבין מה דאיתא במדרש (תנחומא תצוה ז') לא היתה המנורה צריכה אלא להגות לפנים מן הפרוכת אצל הארון,

וברצוני להגיד קטע מתוך ספה"ק אגרא דכלה בפרשתינו בתוספת ביאור לדבריו העמוקים, ואולי נוכל להוסיף בו נופך בס"ד.

איתא בספה"ק אגרא דכלה וזל"ק, מה שיש לדקדק במקראי קודש הללו וכו', עיקר הציווי היינו להדליק מול הנר האמצעי, זה לא שייך בציווי לאהרן, רק להעושה המנורה שיעשה הפיות נוטין לנר האמצעי וכו'. וזה מעשה המנורה, מקשה זהב אינו ענין לכאן.

[כוונת האגרא דכלה בשתי קושיות הללו הוא, ששני ציוויים הללו, אל מול פני המנורה יאירו, ומקשה תיעשה המנורה, אינם שייכים לאהרן כלל, שמצותו היתה להדליק ולהעלות את

והיא נתונה מבחוץ מן הפרוכת, להודיעך שאינו צריך לאורה של בשר ודם.

ולדרכנו יש לומר, שבכלליות קודש הקדשים מרמז על עולם האצילות, והמנורה מחוץ לפרוכת, לרמז שרחל יורדת לעולם הבריאה להשפיע לשאר העולמות, ודו"ק.]

עיין בספר מאורי אור מערכת המ"ם וז"ל, מנורה נקראת רחל, ולכן מנורה בימין, כי רחל מקבלת הארה מהחסדים המגולים הנקרא ימין, ויש בה ז' נרות, שיעור קומתה נגד חסד גבורה תפארת נצח הוד יסוד מלכות, ו[מנור"ה] גימטריא אלהי"ם דיודי"ן [כזה אל"ף למ"ד ה"י יו"ד מ"מ] עם הכולל, כינוי המלכות, מנורת זהב כולה כתיב (זכריה ד' ב') כי בניינה מהגבורות שם אליקים, עכ"ל, ועי' בעץ חיים שער דרוש תיקון הנוקבא.

[במה שהביא בשם המאורי אור שבנין המלכות מגבורות שם אלהי"ם, יש אריכות גדולה בכמה מקומות בכתבי האריז"ל לבאר הדברים. ותוכן כוונת קדשו הוא, שכדי לבנות כלי מלכות,

צריכים להיות גבורות שהם צמצום, כי חסדים הם התפשטות, ובהתפשטות לא שייך בנין הכלים.

ואם כן יוקשה מאד כיון שהמנורה יש בה ז' כלים לקבל ההשפעה מזעיר אנפין, מדוע אמרו שהמנורה היא בדרום דהיינו ימין, יותר היה ראוי שתהיה המנורה בשמאל, מקום הגבורות.

ועל זה באה התשובה, דכיון שז' כלי המנורה מתמלאים אור מהשפעת החסדים של זעיר אנפין, והחסדים הם בצד הימין, ראוי שתהיה המנורה בדרום דהיינו ימין.]

ובזה נבוא אל הביאור, דהנה גם אנחנו בני ישראל העמוסים מני בטן, יש בנו כל המדות הללו, ז' המדות אהבה יראה וכו'.

רק בהיותם בקטנות הם עדיין בסוד הגבורות, ויאהב אדם באהבתו התקועה בכחו את אשר לא ירצה השי"ת, וכן ביראתו ותפארתו [כי מצד החומר כשהוא לעצמו, הטבע מושך לאהוב דברים 'את אשר לא ירצה ה'].

אך בהביט אל התכלית בכל ענין, להאיר אור השכל בכל מדה ומדה ממדותיו, להתבונן בתכלית המדות אשר כונן בו היוצר, כדי שימליך השי"ת מלכות שלימה על כל פרטי מדותיו, ויאהוב באהבתו הנרצה לבוראו, ויירא מגדולתו, ויתפאר בתפארתו וכדומה, זה הוא התכלית וזה נקרא גדלות המדות, והבן מאד והשם הטוב יכפר בעדינו.

[וזהו עצה פשוטה למי שאין כח בשכלו ובהשגתו להשיג שורש עומק סוד המצות, שיקשר דעתו לדעת הצדיקים המבינים בטוב המצוה. וכוונה זאת היתה יסוד גדול במשנת אא"ז זצוק"ל, שלפני כל מצוה היה רגיל לומר את המצוה שהוא עושה, ושהוא מקשר דעתו לדעת הצדיקים בעשיית המצוה.

והנה אהרן קדוש ה' שושבינא דמטרוניא, לו ניתנה למנה המצוה הלזו שיפעול יחודים עילאין בהמצוה הלזו לייחד הנרות דזעיר אנפין בהמנורה הטהורה, ויתמתקו הגבורות דמנורה בחסדים עליונים דהנרות, ועל ידי כך נמשך רבו יתירא ושפע רב לנשמות ישראל העמוסים מני בטן שגם הם יוציאו ז' נרותיהם אל התכלית הוא קבלת מלכותו ית', והבן.

ובכן גם מי שאין בכח בינתו להשיג שורש ועומק טעמי המצוות, אפילו הכי יכול לזכות לפעול כל הפעולות שצריכים לפעול בעולמות העליונים, על ידי קיום המצוה, כשמקשר עצמו ומבטל דעתו לדעת הצדיקים, והבן.]

והנה כבר מלתינו אמורה כמה פעמים, במי אשר אין כח שכלו חזק להתבונן במושכלות מעשה המצות, אזי יעשה על דעת הצדיקים המבינים בטוב המצוה ועל כוונתם.

וזה הוא הנרצה לדעתי במקראי קדש, בהעלותך את הנרות, עלייה דוקא נקרא ההדלקה, כי על ידי זה, יתמתקו הגבורות והבן, השם הטוב יכפר. אזי אל מול פני המנורה, מלכות שמים, יאירו שבעת הנרות, שבעת דייקא, חסד גבורה תפארת נצח הוד יסוד מלכות דזעיר אנפין [היינו שכלי המנורה דהיינו רחל, מתמלאים מאור שנשפע לה מזעיר אנפין].

ויעש כן אהרן, להגיד שבחו של אהרן שלא שינה, שהיה בכוחו ושכלו הקדוש לייחד היחודים הנוראים, ואף אל פי כן לא סמך על שכלו ועשה בכוונה כללית, כאשר צוה ה' את משה, על דעתו ועל כוונתו.

[יש כאן חידוש נפלא ונוסף, הגם שאהרן הכהן כשלעצמו, השיג שורש המנורה, והיה בכחו לכוון כל הכוונות הראויות לכוון לפעול היחודים העליון ולהמשיך כל ההשפעות שיש להמשיך בכח הדלקת המנורה, אפילו הכי לא סמך על דעתו, אלא ביטל דעתו לדעת משה רבינו, ואת הכל עשה על דעת משה.

ובכן כלל כל אלו מבני ישראל, שאין ביכולתם ובכחם לכוונת האלו, שגם להם יהיה עלייה על ידי הדלקת המנורה.]

וזה מעשה המנורה, בעצמה מקשה זהב כי בניינה מהגבורות, על כן תוגדל מעלת המצוה בעליית ההדלקה יפעל למתק הגבורות בחסדים, ומזה יומשך רב טוב לבית ישראל וכאמור, והבן, עכל"ק בתוספת ביאור.

הנה, יגעת הרבה בדברי האגרא דכלה, כי אולי מתוך דבריו נוכל להבין יותר גודל מעלת המנורה.

וג"ל בעז"ה דכאשר נתבונן בכלי המשכן, נראה שבכל כלי יש פעולה של עבודה, על המזבח היו מקריבים קרבנות בכל בוקר, על מזבח הזהב היו נותנים מתן דם חטאות הפנימיות על קרנותיה, על השלחן היו עורכים לחם הפנים, ופעם בשבוע היו מסלקים הלחם הישן ונותנים לחם חדש, וכל הכהנים היו חוטפים מלחם הפנים.

אבל במנורה מצינו חידוש מיוחד, שכתב הרמב"ם (הלכות תמידין ומוספין פ"ו ה"י) דישון המנורה והטבת הנרות בבוקר ובין הערבים מצות עשה.

ועוד שם (בהלכה י"ב) מהו דישון המנורה, כל נר שכבה מסיר הפתילה וכל השמן שבנר, ומקנחו ונותן בו פתילה אחרת ושמן אחר במידה והוא חצי לוג, וזה שהסיר משליכו במקום הדשן אצל המזבח עם דישון המזבח הפנימי והחיצון, ומדליק נר שכבה, והדלקת הנרות היא הטבתם ונר שמצאו שלא כבה מתקנו.

מבואר שעיקר עבודת המנורה, היתה הסרת הדשן ממנה ונקיון הנרות, ולא עבודת העלאת הנרות שנזכר בפרשתינו, אלא הסרת הדשן ונקיון הנרות היתה עבודת המנורה.

והמטבת נרות אין פירושו הדלקת הנרות, אלא שיהיו הנרות דולקים, דהיינו אם יש נר שכבה חייב להדליקו, ואם לא כבה חייב רק לתקנו שתדלק יפה (עיי"ש

בנו"כ על הרמב"ם).

והוא פלא, שלא מצינו שאר כלי שעבודתו באופן כזה, שעיקר העבודה הוא נקיון הכלי.

אמנם לדרכנו מובן היטב, שהמנורה היא בבחינת רחל, ועיקר בנין המלכות היא על ידי הגבורות, על כן עיקר עבודת המנורה, היא דהיינו הסרת הדשן, שהיא פעולה שלילית של גבורה, ולא פעולה של עבודה חיובית.

והבאנו מה דאיתא במדרש שבאמת היתה המנורה ראויה להנתן בקודש הקדשים, אלא שהקב"ה אמר להשימה בחוץ בהיכל,

שלא יאמרו לאורה הוא צריך.

ולדרכנו יש להוסיף טעם לשבח שהיתה המנורה ראויה להיות בבית קודש הקדשים, כי גם בקודש הקדשים עבודה כעין הטבת המנורה, והוא עבודת כהן גדול ביום הכיפורים, שהיה נכנס עם כף ומחתה ועם מלוא חפנים של קטורת, והיה מניח קטורת על האש, עד שנתמלא הבית כולו עשן.

הרי שעיקר העבודה היתה שריפה, שתתמלא הבית כולו עשן, והרי זה עבודה של חורבן ושריפה בלי שום ענין אחר. והגם שאימרי הקרבנות נשרפין, הרי אין זה עיקר עבודתם, והם בגדר שיירי מצוה שאינן מעכבים (ובחים קיא.), מה שאין כן בקטורת.

ולא מצינו עבודה כזאת בשאר כלי המקדש חוץ מהקטורת בכל יום שעל מזבח הפנימי. כי על הפרוכת היו זורקים את הדם אחר שזרקו הדם בין שני בדי הארון, על המזבח הזהב היה מתן דמים, על השלחן לחם הפנים, היה טבילה במקוה ובכיוור היה קידוש ידים ורגלים,

עוד אמר הצדיק ההוא, בנוגע לנטילת קערה מלפניו, 'הוצאת כף ומחתה היא עבודה יותר גדולה מהכנסתה'.

ולדברנו הדברים מאירים וברורים, כי הוצאת כף ומחתה, היינו הוצאת הכלי המלאה דשן הקטורת, היא עבודה יותר גדולה מהכנסתה, כי אינה רק עבודה של תוספת אור, כמו שאר עבודות שבבית המקדש, אלא הוא עבודה של דשן, כדוגמת המנורה, שענינה לעשות הכלי בכח הגבורות, ואחר כך למלאות הכלי באור, עד כדי כך שעצם הכלי נעשה אור.

ויש לומר שזהו בכלל נס חנוכה, שאמרו חז"ל (שבת כא:), שמצאו פך אחד של שמן שמונח בחותמו של כהן גדול. ומבואר בבית יוסף (אור"ח סי' עת"ד) שהנס היה במה שנשתייר שמן בהפך. והכוונה בזה לגלות שגם בעומק הגלות, כשיש לנו רק שיריים ודשן, אפילו הכי יהיה לבני ישראל קיום, ויהיו כלים כאלו שנוכל להפוך לאור.

והיינו על דרך שאמר הרה"ק בעל

כולם עבודות של בנין, אבל בבית קודש הקדשים היה עבודה כזאת, של שריפת הקטורת, אלא עד שתתמלא הבית כולו עשן, וזהו ענין של חורבן.

ועל כן היתה ראוי להמנורה שתהיה בבית קודש הקדשים, כי שני כלים הללו מורים במיוחד על עבודה של גבורות, אשר על ידי עבודה של גבורות ועשיית הכלים, זוכים אחר כך להשפעת החסדים מזעיר אנפין, שנשפע לה מאבא ואימא ואריך אנפין, ודו"ק.

ובדרך אפשר יש להוסיף בעז"ה
ששני הכלים הללו הם בבית

קודש קדשים, כי בכח שני עבודות הללו, לא רק לעשות כלי, שבתוך הכלים יושפע אור, אלא יתר על כן, לעשות כלים כאלו, שהכלים עצמם יתהפכו להיות אור.

ובזה יובן מעשה שהיה אצל אחד מגדולי הצדיקים, שפעם היה אוכל מקערה, ודחף הקערה מלפניו, והתחילו החסידים לחטוף שירים מקערתו, ומשך הצדיק שוב הקערה אצלו, ואמר 'אז עס איז גוט פאר אייך, איז גוט פאר מיר'

חידושי הרי"ם וצוק"ל, שגם בזמן הזה, נר המערבי של המנורה דולקת במקום גניזתה, כיון שנאמר בה (שמות כ"ז כ') להעלות נר תמיד. כיון שהמנורה הטהורה כוללת כל הבריאה כולה, מוכרח שתדלק גם בזמן הזה.

והשי"ת יעזור, שימלא ה' כל משאלותינו לטובה, וכבר נזכה לאור המנורה הטהורה, והאור של למנצח בנגינות, שיפתחו כל השערים של אור, וכל העולם כולו תתמלא באור של וירא אלקים את האור כי טוב, וימלא ה' כל משאלותינו לטובה, ובא לציון גואל במהרה בימינו, אמן.

ונודע מכתבי האריז"ל (עי' ליקוטי תורה בראשית, ועוד) שעולם התוהו, היינו שהיה שבירת הכלים, ונשארו כלים בלי אור. ובכן המנורה היא בבחינת תוהו, שעצם עבודת המנורה, היא הסרת הדשן,

תוכן קצר

קידושא רבה

ד"ה דבר, הדלקת המנורה מתוך הכנעה וענוה.

ד"ה וידבר, שתי בתי מקדשות השפיעו על כל העולם כולו ברוחניות ובגשמיות.

ד"ה לכבוד, הדרך לחנך ילדים, שיהא מדליק עד שתהא השלהבת עולה מאליה, שהילדים מרצון עצמם ילכו בדרך אבותם.

סעודה שלישית

ד"ה וידבר, חלישות הדעת של אהרן - רק באותם רגעים שראה שהוא אינו עם הנשיאים בחנוכתם.

ד"ה אופן ב. עיקר עבודת המנורה הוא דישונה, כיון שהמנורה מורה על כלי המלכות שנבנים על ידי גבורות.

ד"ה ובדרך, בעבודת המנורה והקטורת של יום הכיפורים, נהפכים עצם הכלים להיות כלים מאירים.

נפלאות מתורתך

[בבא מציעא נט.]

שערי דמעות לא ננעלו:

כתיב (שיה"ש ה' ב') שראשי נמלא טל, ובתרגום שם, שער רישי אתמלי מן דמעתך כגבר דשער רישיה מצטבע מטלא דשמיא. היינו שהקב"ה אומר לכנסת ישראל, ראשי מלאה מדמעותיך, כמי שראשו נרטב מטל השמים.

ואם הקב"ה העיד שכביכול ששער ראשו מלא מדמעות בני ישראל, אילו יבכו בני ישראל עוד, עד שירטבו השערות וכבר לא יוכלו להחזיק עוד מים, ירדו הדמעות על הזקן של הקב"ה כביכול, אשר י"ג תיקוני דיקנא הם י"ג מדות של רחמים.

ושפיר שערי דמעות לא ננעלו, כי אם יבכו כנסת ישראל עוד, ירדו הדמעות משער ראשו לזקנו כביכול, ויתמלא עליו ברחמים רבים של י"ג מדות של רחמים, ודו"ק.

רמיזא דחכמתא

אליהו התשבי:

כתב אא"ז הרמ"ע מפאנו בספה"ק עשרה מאמרות (מאמר אם כל חי, ח"ג סי' כ"ג) שגם בזמן הזה לאחר חורבן בית המקדש, אליהו הנביא מקריב תמידים בכל יום במקום המקדש, עיי"ש דבריו הנפלאים.

ויש לרמז בעז"ה שעל כן נקרא אליהו התשבי, תשב"י נוטריקון שיני תמידים ביכל יום, ודו"ק.

דוֹלָה וּמִשְׁקָה

פִּנְיָ אֲמִירָה נְעִימָה ב'יודיש'

בְּהֶעֱלֵתָךְ אֶת הַנֶּרֶת:

עס שטייט אין די הייליגע ספר מגלה עמוקות. חז"ל זאגן אז די דרך איז געוועהן א מאלעג צייטן, אז ווען מ'פלעגט מאכן א פענסטער, האט מען געמאכט די פענסטער שמאל פון אינדערויסן, און ברייט פון אינעווייניג, כדאי אז די שטראלן פון די זון זאלן אריינשיינען דורך די פענסטער, און זיך פארשפרייטן אין שטוב, דורך די ברייטע אינעווייניגסטע חלק פון די פענסטער, און אזוי באלייכטן די גאנצע שטוב.

אין בית המקדש איז געווען פארקערט, די פענסטערס זענען געווען שמאל פון אינעווייניג, און ברייט פון אינדערויסן, צו ווייזן אז די בית המקדש האט נישט געדארפט האבן ליכטיגקייט פון אינדערויסן, נאר פארקערט, די בית המקדש האט געשיקט איר שטראלן פון הייליגע ליכטיגקייט צו באלייכטן די גאנצע וועלט.

זאגט די מגלה עמוקות, די אות ה' איז מרמז אויף די בית המקדש, און וועגן דעם האט די אות ה' א שמאלע עפענונג פון אויבן, און א ברייטע עפענונג פון אונטן, ד.ה. אז פון די ה' שטראלט ליכטיגקייט אויף די גאנצע וועלט.

וועגן דעם, אין דער פסוק וואס רעדט פון די ליכטיגקייט פון די מנורה, זענען דא צוויי מאל די אות ה', בה'עלתך את ה'נרת, אקעגין די ערשטע בית המקדש און די צווייטע בית המקדש.

אפשר קען מען זאגן אביסל אויף אן אנדערע אופן.

ווען נח האט געבויט די תיבה, שטייט צִהַר תַּעֲשֶׂה לַתִּבָּה, זאלסט מאכן א פענסטער פאר די תיבה.

די גאנצע וועלט איז געראטעוועט געווארן דורך די תיבה פון נח, דורך אים זענען געבליבן מענטשן, חיות און בהמות, פייגלעך א.א.וו. אבער אן די תיבה, וואלט גארנישט געבליבן נאך די מבול.

קומט אויס אז אויך די פענסטער פון די תיבה האט באלאכטן די גאנצע וועלט, אז די וועלט זאל האבן א קיום בגשמיות.

דוֹלָה וּמִשְׁקָח

בִּי דִּי נִסְיוֹן פֿון יוֹסֵף הַצַּדִּיק זאגט דִּי גמרא בְּאַתָּה דִּיּוֹקְנוּ שֶׁל אֲבִיו וְנִרְאִית
לוּ בְּחֵלּוֹן, אַז דִּי צוּרָה פֿון יַעֲקֹב האט זיך באוויזן צו יוֹסֵף הַצַּדִּיק אִין א
פּענסטער, און דורך דעם האט ער געהאט כח בייצושטיין דִּי נסיוֹן.

דא געפונט מען א פּענסטער, וואס באלייכט דִּי גאנצע וועלט ברוחניות,
אַז אַזוי ווי יוֹסֵף הַצַּדִּיק האט בייגעשטאנען דִּי נסיוֹן, קענען מיר אויך
שעפן כח פון דער פּענסטער צו זיין עומד בנסיוֹן.

אפשר איז דאס דִּי רמז פון דִּי צוויי אותיות ה' אִין פסוק, וואס ווייזן אויף
צוויי פּענסטערס וואס באלייכטן דִּי וועלט. צו ווייזן אַז דִּי בית המקדש
באלייכט און איז משפיע צו דִּי וועלט בגשמיות, אַזוי ווי דִּי פּענסטער פון
נח'ס תיבה. עס באלייכט און איז משפיע צו דִּי וועלט ברוחניות, אַזוי ווי
דִּי פּענסטער פון דִּי נסיוֹן פון יוֹסֵף הַצַּדִּיק. [סעודה שלישית]

רש"י זאגט אין אונזערע פרשה:

**כשראה אהרן חנוכת הנשיאים חלשה אז דעתו, שלא היה עמהם
בחנוכה לא הוא ולא שבטו, אמר לו הקב"ה חייך שלך גדולה
משלהם, שאתה מדליק ומטיב את הנרות:**

ווען אהרן הכהן האט געזעהן אַז דִּי נשיאים פון אלע שבטים ברענגן
קרבנות פאר דִּי חנוכת המשכן, און נישט אהרן און נישט זיין שבט לוי,
האבן געברענגט א קרבן, האט אהרן הכהן דעמאלס געהאט חלישות
הדעת, האט דער אייבערשטער אים געזאגט, איך זאגט דיר צו, דיין חלק
אין חנוכת המשכן איז גרעסער פון זייער חלק, ווייל דו וועסט אנצינדן
און פאררעכטן דִּי לעכט פון דִּי מנורה.

רש"י באטאנט חלשה 'אז' דעתו, אַז דעמאלס האט אהרן געהאט חלישות
הדעת.

אפשר קען מען דאס געבן צו פארשטיין מיט א חלק פון דִּי מעשה וואס
דִּי **הייליגע זיידע זכרוננו לברכה** האט זיך געפירט צו דערציילן יעדער יאר
אחרון של פסח. דִּי **הייליגע זיידע** **די בעל שם טוב זכותו יגן עלינו** האט
געוואלט פארן קיין ארץ ישראל, זיך צו באגעגענען מיט דִּי **אור החיים**
הקדוש זכותו יגן עלינו, און דורך דעם ברענגן דִּי גאולה שלימה.

דוֹלָה וּמִשְׁקָח

האט די הייליגע בעל שם טוב מקבל געוועהן אויף זיך צו פראווען גלות אין די ארעמע פרענקישע געגענט פון שטאט קאנסטאנטינאפּל. עס האט געהערשט אזא עניות און דחקות ביים הייליגע בעל שם טוב, אז ער האט אפילו נישט געהאט קיין געלט פאר צורכי פסח, אזוי ווי וויין מצות אין מרור.

די תלמידים האבן געוואוסט וואס טוט זיך ביי זייערע רבי, און ווען עס זענען געקומען א פארפאלק קיין מעזבז וואס האבן געוואלט געהאלפן ווערן מיט א ברכה פאר קינדער, האבן די תלמידים געשווינד אנגעלאדענעט די וואגען פון די פארפאלק מיט אלא צרכי פסח, און זיי אפגעשיקט קיין קאנסטאנטינאפּל. זיי זענען אנגעקומען ערב פסח ממש ביים זמן, און די הייליגע זיידע דער בעל שם טוב, איז שוין געווען אין שוהל.

פלעג די זיידע זכרונו לברכה באטאנען, אז וועגן די גרויסע חלישות הדעת, פאר די פאר רגעים האט די הייליגע בעל שם טוב פארלוירן זיין רוח הקודש און האט נישט געוואוסט וואס טוט זיך ביי זיך אין שטוב.

די זיידע זכרונו לברכה האט דאס באטאנט, ווייל ממש אלעמאל האט דער בעל שם טוב הקדוש געהאט רוח הקודש, נאר פאר די פאר מינוט האט ער עס פארלוירן.

דאס זעלבע קען מען דא זאגן אויף אהרן הכהן, די הייליגע צדיק אהרן, איז אין יעדער מצב געווען אויפגערוימט און אין א פרייליכע מוט, נאר פאר די פאר מינוט און די פאר רגעים, חלשה 'אז' דעתו, דוקא דעמאלס האט ער געהאט א חלישות הדעת, אבער נישט אין קיין שום אנדערע זמן אדער אנדערע נסיון וואס ער האט מיטגעמאכט אין זיין לעבן.

[סעודה שלישית]